Monilähteinen tieto yhteisen ymmärryksen ja työn perustana

Susanna Leimio, ehkäisevän työn koordinaattori, YTM, väitöskirjatutkija (UEF)

28.10.2026

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Alueen kohdennetut tavoitteet 2027

Vuoden 2026 hyte-neuvottelut nimesivät kaksi kohdennettua tavoitetta vuodelle 2027 (N=58):

89 % Hyvinvointia ja terveyttä edistävät elintavat ovat vahvistuneet

78 % Työhön, kouluun ja koulutukseen kiinnittyminen on vahvistunut

➔ Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta
➔ Yhdyspintaneuvottelukunta
➔ Järjestöneuvottelukunta

Osallisuus ja yhteisöllisyys

- Osallisuus on vahvistunut
- Yksinäisyys on vähentynyt
- Työhön, kouluun ja koulutukseen kiinnittyminen on vahvistunut

Mielen hyvinvointi

- Psyykkinen kuormitus ja itsetuhoisuus ovat vähentyneet
- Elämään tyytyväisyys on lisääntynyt

Arjen turvallisuus

- Arjen turvallisuus on vahvistunut, myös digitaalisissa ympäristöissä
- Apua saa silloin, kun sitä tarvitsee
- Elinvoima ja taloudellinen hyvinvointi ovat vahvistuneet
- Muuttuviin olosuhteisiin varautuminen on vahvistunut

Päihteettömyys ja terveelliset elintavat

- Hyvinvointia ja terveyttä edistävät elintavat ovat vahvistuneet
- Elintapasairauksien ilmaantuvuus on pienentynyt
- Terveyserot ovat kaventuneet

Alueelliset hyte-kärjet 2023-2034. Tavoitteet asetetaan valtuustokausittain, ja kohdennetut tavoitteet vuosittain.

Lähtökohtia ilmiöiden tarkasteluun

Oikea tieto herkistää elämismaailman ymmärtämiselle

- Kansallisesti ja alueellisesti kerättävä tilasto- ja tutkimustieto sekä paikallinen asiakas- ja potilasjärjestelmätieto ja kyselytieto
- Aikaan ja käyttötarkoitukseen sidottu täydentävä kokemus- ja ilmiötieto

Yhteinen ymmärrys herättää motivaation

- Verkostorakenteet yhteisen ymmärryksen muodostamisessa
- Vuorovaikutuksessa muodostettu uusi, parempi ja yhteinen tieto
- Yhteisen motivaation tunnustelu, löytämisen ilo ja sitoutuminen yhteiseen työhön
- Osallistujien välisten sidosten vahvistaminen

Tiedosta ja yhteisestä ymmärryksestä toimintaan

- Ekosysteemin rakentaminen: Roolien ja yhdessä tekemisen tapojen ja paikkojen tunnistaminen
- Tarpeiden tunnistaminen ja tavoitteiden asettaminen
- Yhteinen suunta ja suunnitelma kohti vaikuttavuutta: Elämismaailmassa tapahtuvat samansuuntaiset vaikutukset tähtäävät vaikuttavuuteen

Haavisto, Anne-Marie (2021) Ilmiöpöytä
Haavisto, Anne-Marie (toim. 2021) Lapsiperheköyhyys : Ilmiöpöytäkiertue Päijät-Hämeessä 2020-2021
Haavisto, Anne-Marie (2021) Alueellisen ehkäisevän työn toimintasuunnitelma

Monilähteinen tieto ja yhteinen ymmärrys neuvottelujen kivijalkana

- Hyte-neuvottelujen kehittyvä konsepti perustuu ilmiöpöytämalliin ja tähtää jatkuvien neuvottelujen malliin.
- Hyte-työpöytä kokoaa yhteistä tietoa ja tilannekuvia; malli kehittyy edelleen.
- Yhteinen tieto ja ymmärrys rakentuvat monitoimijaisesti:
  - Alueen asukkaiden hyvinvointi ilmiöinä
  - Kohdennettuihin tavoitteisiin suunnatut toimet
  - Ennakoiva näkökulma tulevaisuuteen

➔ *”Auttaako tieto muodostamaan yhteistä ymmärrystä ja tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja?”*

Kajanne, M. & Jalonen, H. (2026) Hyte-tiedon laatu ei ole vain tekninen kysymys

Ehkäisevän työn tieto tukee yhteisen tiedon ja ymmärryksen muodostumista

- Ilmiötiedon kokoaminen asiantuntijaryhmissä ja verkostoissa.
- Ilmiötiedon välittäminen alueelliselle koordinaatioryhmälle hyte-työpöydällä ja kokouksissa joka toinen kuukausi sekä syvällisemmin kerran vuodessa ennen hyte-neuvotteluja.
- Ilmiötiedon kokoaminen tilannekuviksi (2-4 kertaa vuodessa) ja ilmiöviestiksi vuosittain.
- Käynnissä oleva kehittämistyö ilmiötiedon keräämiseksi AI-agentin avulla.

Sinun kädenjälkesi?

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Meillä ehkäisevä työ kuuluu kaikille.

Susanna Leimio
susanna.leimio@paijatha.fi
@LeimioSusanna
p. 044 729 7984